

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 5/2016(37))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΣΤ. ΚΑΝΑΛΙ ΕΞΙ»

Ημερομηνία Απόφασης: 30 Μαρτίου, 2016

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα, Σπυρούλας Χριστοδούλου και Σέργιου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **Κανονισμών 21(1) και 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21.- (1) «Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας».

21.-(4) «Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που

μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικου».

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομηνίας **18.1.2016**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση, που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριασμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία 1 – 2:

1. Στις **20.10.2015**, μεταξύ των ωρών **12:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε την εκπομπή «**Μεσημεριανό DE - ZABOY**», χωρίς να λάβει μέτρα, ώστε η εκπομπή αυτή να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η

κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της εν λόγω εκπομπής, ο παρουσιαστής / εκφωνητής ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«(Διαβάζει μήνυμα sms ακροατή) *Ζαβέ θα σου βάλω κανόνα νηστεία όχι σεξ για ένα χρόνο, αλλιώς θα σε αφορήσω. Καλά το φαϊ μπορεί να το αντέξω, αλλά το...* Τι λες κύριε Σέρλοκ Ρασπούτιν μου; Πας καλά; **Ποιος θα μου ελέγξει το (παύση). Ποιος θα σας ελέγξει τους (παύση). Ή ποιος θα ελέγξει τα (παύση) των (παύση);** Μεταξύ μας δηλαδή είναι και αυτό, συμβαίνει και αυτό; Επειδή δεν τα ξέρω και πολύ καλά τα της νηστείας, αλλά συμβαίνει και αυτό; Πρέπει να απέχεις δηλαδή από την οποιαδήποτε επαφή; Κάτι θα ξέρουν οι Άγιοι Πατέρες που τα' γραψαν. Τι να σας πω κι εγώ; (Διαβάζει μήνυμα sms ακροατριας) *Παλιά κλείνοντας την εκπομπή έλεγες στους ακροατές να διαβάζουν, να βλέπουν καλές ταινίες, να αγαπούν το περιβάλλον και να κάνουν σεξ ή έρωτα ή έστω... Παλιά, κουράστηκες, ή έστω και σεξ με λίγο συναίσθημα. Τυχεροί όσοι το απολαμβάνουν κάθε μέρα. Ποιο; Το διάβασμα Σταματίνα μου; (Συνεχίζει να διαβάζει το μήνυμα sms) Ή τελοσπάντων να έχεις έναν άνθρωπο να του λες ας μείνουμε να δούμε το ξημέρωμα. Γεια σου Σταματινάκι μου με τις ορμές σου και με τους ρομαντισμούς σου. Καλά κάνεις και μας στέλλεις κανένα μηνυματάκι. Να ξεφεύγουμε από τα τετριμμένα. Και έχεις δίκιο παλαιότερα το λέγαμε, αλλά πλέον βαριέσαι. Γιατί ξέρεις γιατί; Γιατί βλέπεις ότι κανείς δεν το κάνει. Βλέπεις καμιά κοινωνία να διαβάζει; Βλέπεις καμιά κοινωνία να ψάχνει να βρει καλές ταινίες; Βλέπεις καμιά κοινωνία να είναι μες τον έρωτα; Ούλλοι μες την μουρμούρα, τζαι μες την γκρίνια, τζαι μες τα ψυχοσωματικά, τζαι μες την πίεση, τζαι μες το άγχος, τζαι μες τη ζάχαρη, τζαι μες τον φανατισμό... Αντίχριστος είσαι 666. Θα με πεις εμένα Αντίχριστο».*

«Τι απαγορεύει η εκκλησία; Την επαφή; Ο Χριστός; Είναι αυτό δυνατό; Θέλεις να σε πάω και πιο πέρα; Θέλεις να σε πάω; **Καλά, πες στην επαφή. Είναι αυτό επαφή; Και εκεί; Έλεγχος; Control? Περιορισμός; Μέχρι να σπάσεις που το φούσκωμα;**»

«Λοιπόν, λοιπόν, λοιπόν που ήμασταν και τι... (Διαβάζει μήνυμα sms ακροάτριας) *Εμένα λέει όταν μου έβαλαν κανόνα για αποχή για δυο μήνες και που την πρώτη βδομάδα με έπιασε κατάθλιψη και στερητικό σύνδρομο; Είσαι εξαρτημένη αγαπημένη Ελενίτσα; Είσαι όντως εξαρτημένη; Δεν γνώρισα τέτοιο άτομο. Ούτε και έχω δει στους δρόμους, γιατί αν είχα δει θα το 'χα καταλάβει, γιατί αν είσαι θηλυκό θα πηγαίνεις θα, εμ, ξέρω γω αν είσαι αρσενικό θα κάνεις αυτό το τούμπα, τούμπα, τούμπα που κάνει πολύ ο Βουτσάς στις ταινίες. Δεν ξέρω. Όντως στερητικό σύνδρομο και τι, ποια είναι τα συμπτώματα; Πολύς ιδρώτας; Δεν καταλαβαίνω. Κύριε 446 επίσης δεν καταλαβαίνω τι θέλεις να μου πεις. Άμα θες και θέλεις να με συμβουλέψεις σε κάτι, πάρ'με τηλέφωνο τζαι είμαστε δαμέ να μιλήσουμε με τον οποιοδήποτε, προς Θεού δηλαδή, αλλά δεν προσπαθούμε να επιβάλουμε καμία άποψη. Σε ποιο θέμα δεν έχω καταλάβει. Να εκφράζει τις απόψεις του ο καθένας είναι νομίζω δικαίωμα του καθενός, να τις επιβάλει όμως με κάθε τρόπο νομίζω ότι δεν είναι, αλλά αν έχεις διαπιστώσει ένα τέτοιο πράγμα δεν έχεις παρά να μας το πεις. Λοιπόν που ήμασταν και που θα πάμε; Σου βγαλα το Ρόκι από μέσα σου όμως ε; Ένα Ρόκι τον έφκαλα. Εφκήκε ας πούμε. (Διαβάζει μήνυμα sms ακροατή) *Εγώ σου το λέω τζαι προσπαθώ να στο περάσω όπως μου λέει τζι ένας δαμέ σταμάτα να επιβάλλεις τις απόψεις σου. Εγώ θα σου επιβάλω μια άποψη. Θα σου την επιβάλω ρε παιδί μου. Όπως το κλύσμα.* (Διαβάζει μήνυμα sms ακροατή) *Είσαι μισός Ρόκι τζαι μισή Βουγιουκλάκη. Σου το λέω να το ξέρεις. Σου το επιβάλλω. Στα τέσσερα με κλύσμα.* (Συνεχίζει να διαβάζει το μήνυμα sms) *Έσσιεις μισό Ρόκι μέσα σου τζαι μισή Βουγιουκλάκη. Που τζιαμέ τζαι τζι εν τζιν' το παιχνίδι. Πες ότι είναι δκυο μπαλάκια τούτα. Όπως το Γινγκ και Γιανγκ. Από κει και πέρα εξαρτάται που σένα το μιζάρισμα. Έσσιεις τζι άλλο; Εκτός που τουν' τα δκυο μπαλάκια; Πόσα έχεις εσύ ρε; Παραφύση. Ε παραφύση».**

«**Μας έχουν στα τέσσερα, κανονικά, που το πρωί ως τη νύκτα.** Τζαι δεν λέει κανένας τίποτε και δεν επιβάλλει κανένας μια άλλη άποψη. Κατάλαβες τι γίνεται;».

«(Διαβάζει μήνυμα sms ακροατή) **Στα τέσσερα δεν λείεις τίποτα.** *Εμείς που ξενυκτούμε τζαι πιάννουν μας οι υπογλυκαιμίες... Οι υπογλυκαιμίες ξέρω γιατί σε πιάννουν, να το κόψεις, (συνεχίζει να διαβάζει) **αναγκαζόμαστε να πληρώνουμε τη μοναδική κρεπερί, εφτά τζι οκτώ ευρώ η κρέπα;** Πώς την παραγγέλλεις που να σε πάρει η ευχή; Τι θέλεις; Χαβιάρι περσικό βάλλεις*

μέσα; Δεν είναι δυνατόν. **Είσαι πολύ μεγάλος (παύση)**. Είπαμε και η κλεψιά έχει και τα όριά της. Άμα όμως την αποδέχεσαι, καλά να σου κάμουν».

2. Στις **20.10.2015**, μεταξύ των ωρών **12:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε την εκπομπή «**Μεσημεριανό DE - ZABOY**», χωρίς να λάβει μέτρα για **τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Γενικού του Διευθυντή κ. Μιχάλη Παπαευαγόρου, ημερομ. **1.3.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση, εκ των οποίων επιστολή ημερομ. **29.2.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')** του Δημοσιογράφου / Ραδιοφωνικού παραγωγού Χρίστου Ζαβού.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από τον Γενικό Διευθυντή και τον Δημοσιογράφο / Ραδιοφωνικό παραγωγό του οργανισμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **20.10.2015**, μεταξύ των ωρών **12:00 – 13:00**, ο οργανισμός μετέδωσε την εκπομπή «**Μεσημεριανό DE - ZABOY**», χωρίς να λάβει μέτρα, ώστε η εκπομπή αυτή να ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(1)** (υποστοιχείο 1) των περί

Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) » και χωρίς να λάβει μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως παρακολουθούν ανήλικοι, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(4) (υποστοιχείο 2) των προαναφερθέντων Κανονισμών (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 – 5 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς, όπως αυτοί διατυπώνονται στην επιστολή του κ. Παπαευαγόρου ημερομ. 1.3.2016, η Αρχή διευκρινίζει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζεται η καθολική συμπεριφορά και εικόνα του οργανισμού, αλλά συγκεκριμένες αναφορές που έγιναν στο πρόγραμμα «Μεσημεριανό DE – ZABOY», όπως αυτό μεταδόθηκε στις 20.10.2015, μεταξύ των ωρών 12:00 – 13:00 και για το οποίο έγινε παράπονο / καταγγελία από ακροατή / ακροάτρια.

Ως προς τον ισχυρισμό στην ίδια επιστολή ότι «η ερμηνεία που προφανώς έχει δοθεί στα όσα αναφέρει ο παραγωγός κατά τη διάρκεια της εκπομπής είναι εξαιρετικά αμφιλεγόμενη», η Αρχή επισημαίνει ότι οι παραβάσεις, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί δεν αφορούν στην άποψη που εκφράζει ο δημοσιογράφος / παραγωγός, αλλά στον τρόπο, με τον οποίο την εκφράζει, χρησιμοποιώντας λεκτικό ή / και αφήνοντας λεκτικά υπονοούμενα σχετικά με τα γεννητικά όργανα, με σεξουαλικές ορμές ή / και πράξεις, σε χρόνο, κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούσαν και ανήλικοι.

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς του κ. Ζαβού στην επιστολή του ημερομ. 29.2.2016, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Όσον αφορά στον ισχυρισμό για «σημαντικές παροτρύνσεις» που γίνονται εκ μέρους του ιδίου «και αφορούν άμεσα στη βελτίωση της κοινωνίας», αυτό δεν αποτελεί ελαφρυντικό για τις αναφορές που ακολούθησαν και αποτελούν μέρος των γεγονότων του Πίνακα Α' της παρούσας υπόθεσης. Επιπλέον,

θεωρούμε τουλάχιστον ατυχή την προσπάθεια του κ. Ζαβού να μας εξηγήσει ότι οι αναφορές «ποιος θα μου ελέγξει το (παύση). Ποιος θα τους ελέγξει τους (παύση); παραπέμπουν σε βασική λειτουργία του σώματος» και «δεν θα έπρεπε να «ποινικοποιείται» ή να αποφεύγεται στη δημόσια κουβέντα» ή ότι «η φράση «στα τέσσερα με κλύσμα» χρησιμοποιείται στην αθηναϊκή και όχι μόνο αργκό για πολλές περιπτώσεις και δεν αποτελεί απαραίτητα σεξουαλικό υπονοούμενο». Το γεγονός ότι μόλις προηγουμένως ο κ. Ζαβός απευθυνόταν χαριτολογώντας στην ακροάτρια Ελενίτσα για ότι είναι σεξουαλικά εξαρτημένη και αμέσως μετά απευθυνόμενος σε επόμενο ακροατή είτε «Σου το επιβάλλω. Στα τέσσερα με κλύσμα», συνειρμικά και εκ των πραγμάτων η εν λόγω αναφορά παραπέμπει σε σεξουαλικό υπονοούμενο, παρά την επιμονή του κ. Ζαβού για το εναντίον. Εν πάση περιπτώσει, θεωρούμε ότι είτε τα υπονοούμενα, είτε οι απευθείας αναφορές σε γεννητικά όργανα, φούσκωμα λόγω περιορισμών στην σεξουαλική επαφή, στα τέσσερα με κλύσμα ή σε «παραφύση» ακροατή με δυο μπαλάκια, στο πλαίσιο μιας μεσημεριανής εκπομπής και με το ύφος που χρησιμοποιήθηκε, σε καμία περίπτωση δεν ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Τέλος, το συμπέρασμα του κ. Ζαβού ότι «έγινε μια παρερμηνεία εκ μέρους σας ως προς τα λεγόμενά μου ή ακόμη και τα κίνητρα που βρίσκονται πίσω από τον προφορικό λόγο» και ότι «Η εκπομπή ενδεχομένως να διαθέτει το δικό της αποκλειστικό ύφος ή χιούμορ και καμιά φορά παρεξηγείται», δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Η δημοσιογραφική και δημιουργική ανεξαρτησία των δημοσιογράφων, παραγωγών ή άλλων δημιουργών των οργανισμών είναι δικαίωμα, το οποίο η Αρχή ενστερνίζεται και προασπίζεται με κάθε τρόπο, νοουμένου ότι το αποτέλεσμά της δεν πλήττει κατ' οιονδήποτε τρόπο τις ευαισθησίες του μέσου τηλεθεατή / ακροατή, πόσο δε μάλλον την ανάπτυξη ανήλικων τηλεθεατών / ακροατών.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία, μεταξύ των οποίων το γεγονός ότι έχει γίνει σχετική σύσταση στον παραγωγό να διατυπώνει τις απόψεις του με ηπιότερο τρόπο και επίσης ότι στο παρελθόν ο οργανισμός δεν είχε υποπέσει σε παρόμοιου είδους παραβάσεις, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Σύστασης** για τις παραβάσεις των **Κανονισμών 21(1)** (υποστοιχείο **1**) και **21(4)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), που έγιναν στις 20.10.2015.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν διαπιστώσει παρόμοιας φύσεως παραβάσεις εκ μέρους του οργανισμού, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(Α.ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.